

ІНСТРУМЕНТИ ПІДТРИМКИ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Важливу роль у процесі функціонування підприємств в умовах воєнного стану відіграють інструменти підтримки бізнесу, що забезпечуються державою і створюють можливості подальшого розвитку суб'єктів господарювання. Охарактеризуємо деякі фінансові та нефінансові інструменти підтримки вітчизняного бізнесу.

На сьогоднішній день фінансова підтримка бізнесу в умовах війни реалізується через урядову програму «Доступні кредити 5–7–9%». Мета цієї ініціативи уряду – надати державну підтримку мікро- та малому бізнесу в Україні. За час дії воєнного стану в Україні у рамках програми укладено 36191 кредитний договір на загальну суму 139,8 млрд. грн. (зокрема банками державного сектору – 27657 кредитних договорів на суму 74,4 млрд. грн.), з яких: 57,82 млрд. грн. – на антивоєнні цілі; 33,9 млрд. грн. – кредити для сільськогосподарських товаровиробників; 7,93 млрд. грн. – антикризові кредити; 6,79 млрд. грн. – на інвестиції; 4,07 млрд. грн. – на рефінансування попередньо отриманих кредитів.

Також, за сприяння Міністерства цифрової трансформації України та Міністерства економіки України запроваджено грантову програму в межах програми міжнародної співпраці «EU4Business: відновлення, конкурентоспроможність та інтернаціоналізація МСП», яка втілюється німецькою федеральною компанією Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH за фінансування Європейського Союзу та уряду Німеччини. Сума кожного гранту – до 10000 євро. Подати заявку на отримання гранту можуть підприємства, зареєстровані в Україні не пізніше 31 грудня 2019 р., які постраждали через бойові дії або тимчасово релокувалися на інші території, але продовжують вести господарську діяльність, готові розвивати бізнес у сфері постачання товарів першої необхідності чи ведуть діяльність у сфері охорони здоров'я, архітектури та інженерії, і на момент подання заявки можуть підтвердити збитки, яких вони зазнали. Термін використання гранту становить шість місяців після отримання. Одержані фінансові ресурси можуть бути використані на: збереження та створення нових робочих місць (не більше трьох працівників); виплата заробітної плати; закупівля обладнання, сировини чи матеріалів; орендна плата за приміщення; лізинг обладнання (окрім особистих видів транспортних засобів); витрати, пов'язані з переміщенням бізнесу; консультаційні послуги; послуги сертифікації.

Освітня підтримка бізнесу реалізується за рахунок іноземних партнерів, зокрема за підтримки агентства США з міжнародного розвитку USAID у рамках проекту «Зміцнення громадської довіри (UCBI)» стартувала освітньо-грантова програма «Міцність» на суму 60 тис. дол. США, мета якої надати допомогу малим та середнім підприємцям, постраждалим від повномасштабної війни у Харківській, Дніпропетровській та Одеській областях. У межах програми в центрах підтримки підприємців «Дія.Бізнес» в Одесі, Харкові та Кривому Розі передбачено проведення комплексу офлайн-заходів, що дасть змогу 60 малим і середнім підприємствам здобути необхідні знання та фінансову підтримку для забезпечення робочих місць, підвищення конкурентоспроможності та економічного розвитку регіонів. За результатами програми кожен з 20 найпрогресивніших учасників проекту зможе отримати фінансову допомогу в розмірі 3 тис. дол. США на розвиток бізнесу.

Покращенню підприємницької діяльності сприяють процеси дерегуляції, тобто скасування чи скорочення державного регулювання в певній галузі суспільних відносин. Зазначимо, що Міжвідомча робоча група з дерегуляції на засіданні 10 серпня 2023 р. ухвалила рішення оптимізувати майже 75 % інструментів державного регулювання в сфері будівництва, якими опікується Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України. Рекомендується скасувати надання дозволів, які видають виконавчі органи сільських, селищних, міських рад на переобладнання і перепланування житлових будинків та приміщень у них, якщо не йдеться про втручання в несучі конструкції та інженерні системи.

Зважаючи на викладене вище, можемо зробити висновок, що в умовах війни зростає роль держави щодо необхідності створення системи з врахуванням викликів та спрямування векторів політики на фінансову підтримку підприємств. На сьогоднішній день зусилля уряду зосереджені на підтримці розвитку бізнесу і спрямовані на розширення можливостей фінансування діяльності підприємств у вигляді кредитних та грантових програм. Збільшення обсягів реалізації державних програм сприятиме започаткуванню власної справи, відновленню підприємств, збереженню та створенню нових робочих місць, сплаті податків.

Список використаної літератури:

1. Національний інститут стратегічних досліджень. Інструменти підтримки бізнесу в період воєнного стану в Україні. Серпень 2023 року. URL: <http://surl.li/moxzj>